

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/144/2020
Identifikačné číslo spisu:	6116214370
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:6116214370.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu A. E. R., bývajúceho v L. Š.V., X. E. XX/XX, zastúpeného JUDr. Danielom Janšom, advokátom v Banskej Bystrici, Horné záhrady 2, proti žalovanej AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s., so sídlom v Bratislave, Panónska cesta 39, IČO: 47 918 101, zastúpenej Mgr. Mariánom Balážom, advokátom v Bratislave, Tešedíkova 59, o obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16 C 167/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2019 sp. zn. 12 Co 392/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v poradí druhým rozsudkom č. k. 16 C 167/2016-112 z 25. júla 2018 zamietol žalobu žalobcu na obnovu konania. Uložil žalobcovi zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že neboli splnené podmienky pre povolenie obnovy konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20 C 90/2014 vo veci zaplataenia poistného plnenia z poistnej zmluvy, pretože dôkazy, o ktorých žalobca tvrdil, že o nich nemal vedomosť a nemohli sa v pôvodnom konaní vykonať, v pôvodnom konaní boli predložené, aj vykonané súdom (zmluva o spolupráci v oblasti sprostredkovania poistenia uzavretá medzi žalovanou a poisťovňou Union Vienna Insurance Group Biztosító Zrt. v časti týkajúcej sa predmetu konania a faktúra za predaj motorového vozidla), resp. pri rozhodovaní v pôvodnom konaní boli súdu i stranám známe (všeobecné obchodné podmienky pri predaji vozidiel, ktoré sú dostupné na internete). Žalobu na obnovu konania ako nedôvodnú zamietol s poukazom na ustanovenia § 397, § 413 ods.1, 2 a § 414 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Neúspešnému žalobcovi uložil nahradiť trovy konania žalovanej v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici o odvolaní žalobcu rozhodol rozsudkom č. k. 12 Co 392/2018-149 z 28. júna 2019 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanej priznal voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že

žalobca nepreukázal právne relevantný dôvod prípustnosti obnovy konania. Odvolacie námietky žalobcu týkajúce sa väd vedenia konania a dokazovania, ako aj nesprávneho právneho posúdenia veci vyhodnotil za neopodstatnené a konštatoval, že žalobca nepreukázal žiadny právne relevantný dôvod prípustnosti obnovy konania v zmysle § 397 písm. a) až f) CSP. K predloženým listinným dôkazom tvoriacim prílohu k žalobe o obnovu konania uviedol, že v prípade poistnej zmluvy na poistenie mechanických a elektrických porúch motorových vozidiel, listu z 27. októbra 2013 a faktúry za predaj motorového vozidla, sa jedná o dôkazy totožné s dôkazmi založenými v spise v pôvodnom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20 C 90/2016. K všeobecným obchodným podmienkam pri predaji vozidiel, ktoré žalobca podľa svojich tvrdení síce mal k dispozícii v priebehu pôvodného konania, ale ich nepredložil, uviedol, že sa nejedná o taký dôkaz, ktorý by žalobca objektívne bez svojej viny nemohol použiť už v pôvodnom konaní. V prípade zmluvy o spolupráci v oblasti sprostredkovania poistenia uzavretej medzi žalovanou a poisťovňou, ktorá nebola predložená v úplnom znení, ale len v časti týkajúcej sa predmetu konania, nejde o taký dôkaz, ktorý sa z dôvodu existencie objektívnych prekážok nemohol v pôvodnom konaní vykonať a ani o taký, ktorý by mohol pre žalobcu privodiť priaznivejšie rozhodnutie s poukazom na ďalšie listinné dôkazy, ktoré už boli súdom vykonané. Zdôraznil zásadu zachovania právnej istoty v právoplatne rozhodnutej veci a napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietal, že súdy oboch nižších inštancií mu nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K uvedenej vade došlo podľa jeho názoru tým, že súdy nevykonali ním navrhnutý dôkaz - zmluvu o spolupráci v oblasti sprostredkovania poistenia v celom jej rozsahu, ktorá mala vo svojich zvyšných častiach, ktoré súdu v pôvodnom konaní predložené neboli a sám nimi nedisponoval, preukázať, že zmluvný vzťah, z ktorého vyvodzuje svoj nárok na poistené plnenie, vznikol medzi ním a žalovanou, a nie poisťovňou. Uvedený dôkaz mohol preňho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, pretože mal osvedčiť, že pasívna vecná legitimácia žalovanej v predmetnom konaní je daná a zamietnutie žaloby v pôvodnom konaní pre jej údajný nedostatok bolo nesprávne. Pokiaľ súdy navrhnutý dôkaz odmietli vykonať, absencia riadneho odôvodnenia jeho nevykonania v zmysle § 220 ods. 2 CSP spôsobuje, že ich rozhodnutia sú arbitrárne. Navrhol zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmeniť a obnovu konania povoliť.

4. Žalovaná vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalobcu uviedla, že rozhodnutia súdov oboch nižších inštancií považuje za vecne správne. Podľa jej názoru žalobcom označený dôkaz nepredstavuje spôsobilý dôvod obnovy pôvodného konania. Zároveň dodala, že dovolacie dôvody nie sú vymedzené zákonom požadovaným spôsobom, pretože podľa svojho obsahu sa nimi v skutočnosti namieta nesprávne právne posúdenie veci, ktoré však vadu známosti v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť. Uplatnila si náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je treba odmietnuť (§ 447 písm. c) CSP).

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

9. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov (I. ÚS 26/94).

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Porušenie práva na spravodlivý (riadny) proces nie je však možné vykladať tak, že by sa dovolateľovi garantoval úspech v konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám (I. ÚS 50/04). Okolnosť, že dovolateľ so závermi či názormi odvolacieho súdu nesúhlasí, nemôže sama osebe založiť prípustnosť ani dôvodnosť dovolania.

12. Žaloba na obnovu konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý sa podáva proti právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej. Samotným jej podaním nedochádza k automatickej obnove pôvodného konania. Súd je povinný najskôr skúmať jej prípustnosť a ak dospeje k záveru, že podmienky prípustnosti splnené sú (§ 397 až § 408 CSP), preskúma jej dôvodnosť, teda či stranou uplatnený dôvod žaloby na obnovu konania je skutočne daný. V prípade, ak súd zistí, že žaloba na obnovu konania je podaná dôvodne, rozhodne rozsudkom, že obnovu konania povoľuje (§ 414 CSP). Následne až po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku sa obnovuje pôvodné konanie a súd vec znova meritórne prejedná (§ 416 CSP). Z uvedeného teda vyplýva, že konanie o žalobe na obnovu konania prebieha v dvoch fázach, a to v prvej fáze (t. j. v konaní o povolenie obnovy konania), v ktorej sa súd zaoberá len otázkou, či obnovu konania povolí alebo nie (§ 413 a § 414 CSP), a následne v druhej fáze (t. j. v konaní po povolení obnovy konania), ktorá nastáva len vtedy, ak súd obnovu konania skutočne povolí, a ktorá vo svojej podstate predstavuje pokračovanie v pôvodnom konaní a opätovné prejednanie veci (§ 416 a § 417 CSP).

13. V preskúmvanej veci žalobca namietal postup súdov nižších inštancií z dôvodu nevykonania ním navrhnutého dôkazu, ako aj z dôvodu neuvedenia dôvodov jeho nevykonania v odôvodnení rozhodnutia. Nesprávnym postupom malo byť porušené jeho právo na spravodlivý proces, v dôsledku čoho považoval napadnuté rozhodnutia za arbitrárne.

14. Vykonávanie dokazovania v konaní o žalobe na obnovu konania, vrátane určenia jeho rozsahu, je závislé od procesnej fázy, v ktorej sa konanie aktuálne nachádza. To znamená, že v prvej fáze konania (t. j. v konaní o povolenie obnovy konania) sa dokazovanie vykonáva len v rozsahu relevantnom pre zistenie prípustnosti a dôvodnosti podanej žaloby na obnovu konania, a až v druhej fáze (t. j. v konaní po povolení obnovy konania) sa vykonávanie dôkazov zameriava k predmetu konania vo veci samej. V prvej fáze konania o žalobe na obnovu konania sa teda nevykonáva dokazovanie v pravom slova zmysle. Súd sa v nej nezameriava na získavanie poznatkov o veci, ktorá je predmetom súdneho konania, ale zaoberá sa jednotlivými dôkazmi výhradne z hľadiska relevantného v zmysle § 397 písm. a) až f) CSP, či napĺňajú niektorý z uplatnených dôvodov podmienok pre povolenie obnovy konania.

15. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených

námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

16. Súd nižších inšancií správne zisťovali, či v zmysle § 397 písm. a) CSP sa jedná o dôkazy (i) týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, (ii) ktoré žalobca bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a (iii) môžu preňho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, resp. či v zmysle § 397 písm. b) CSP sú dôkazmi, ktoré (i) sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní a (ii) môžu privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Z obsahu odôvodnenia ich rozhodnutí vyplýva, z akých dôvodov jednotlivé žalobcom označené dôkazy nespĺňajú predpoklady ani jedného z ním uplatnených dôvodov povolenia obnovy konania. Vo vzťahu k dôkazom v pôvodnom konaní nepredloženým stranám a to zmluvy o spolupráci v oblasti sprostredkovania poistenia, ktorých nevykonanie žalobca v dovolaní výslovne namietal, sudy nižších inšancií dostatočne vysvetlili, že sa nejedná o dôkazy, ktoré by z objektívnych dôvodov nebolo možné v pôvodnom konaní vykonať, a nejedná sa ani o taký dôkaz, ktorý by pre žalobcu potenciálne mohol privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, pretože sa týka overenia skutočností, ktoré už boli dostatočným spôsobom preukázané v pôvodnom konaní ostatnými vykonanými listinnými dôkazmi. Z odôvodnenia ich rozhodnutí je teda zrejmé, z akých právnych úvah vychádzali, keď dospeli k záveru, že žaloba žalobcu na obnovu konania nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť. Odôvodnenie rozhodnutia spĺňa náležitosti vyplývajúce z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP, je jasné, zrozumiteľné a najmä preskúmateľné.

17. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi.

18. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

19. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavného súdu“) platí, že riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Věcná spojitost' odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

20. Podľa názoru dovolacieho súdu prijaté skutkové a právne závery súdov nižších inšancií možno považovať za logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem a nemožno im vyčítať takú svojvoľnosť či neudržateľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť ich rozhodnutí. Žalobcom navrhované skúmanie zmluvy o spolupráci v oblasti sprostredkovania poistenia z hľadiska doby jej platnosti, či vôbec jej existencie (keďže podľa jeho tvrdenia nie je registrovaná Národnou bankou Slovenska) by prichádzalo do úvahy až vo fáze konania po povolení obnovy konania, pretože ide o skúmanie viažuce sa na meritum veci. Samotné spochybnenie existencie alebo platnosti tejto zmluvy avšak nie je spôsobilé založiť dôvod na obnovu konania v zmysle § 397 písm. a) alebo b) CSP. Účelom žaloby na obnovu konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo „nové“ skutočnosti či dôkazy, ktoré sa v pôvodnom konaní nemohli použiť a tak ani brať do úvahy pri rozhodovaní, alebo ktoré sa v pôvodnom konaní objektívne nemohli vykonať, hoci ich vykonanie bolo navrhnuté. Jej cieľom ale nie je revízia pôvodného konania ani verifikovanie pôvodne vykonaných dôkazov či spochybňovanie spôsobu ich hodnotenia.

21. So zreteľom na uvedené teda možno konštatovať, že v danej veci sa súde nižších inštancií s každým žalobcom označeným dôkazom náležite zaoberali v rozsahu relevantnom pre prvú fázu konania o žalobe na obnovu konania (t. j. pre konanie o povolenie obnovy konania) a vo vzťahu ku každému z nich v odôvodnení rozhodnutia riadne uviedli, či sú spôsobilé založiť uplatnený dôvod pre povolenie obnovy konania a prečo predpoklady týchto dôvodov nenapĺňajú. Uplatnená námietka týkajúca sa nevykonania navrhnutého dôkazu, ako aj nedostatočného odôvodnenia vo vzťahu k tomu, nebola nedôvodná. Postupom súdom nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zamietnutie žaloby v pôvodnom konaní pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bolo z dôvodu neexistencie hmotnoprávnej podmienky uplatneného nároku, ktorej posúdenie nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Z týchto dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

23. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0, vo výroku o trovách konania v pomere 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.